

MIESTO

L a i k r a š t i s

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2023 m. gruodžio 7 d., ketvirtadienis, Nr. 7 (1823) / ML

Marijampolės savivaldybėje smurto prieš vaikus daugėja, pranešimų apie teisių pažeidimus – taip pat

Gintarė Sabaliauskienė

Po rezonansinio įvykio Klaipėdoje, kai mirė tėvo per langą išmestas 5 mėnesių kūdikis, visuomenė vėl sukruto diskutuoti ir ieškoti kaltų. „Kas kaltas, kad nelaimė nebuvo užkirstas kelias?“ „Kas padarė per mažai, o kas nepadarė nieko?“ „Kur ir kokios yra įstatymų spragos?“ Tokie ir daug panašių klausimų liejosi viešojoje erdvėje, nors dažnas iš mūsų neretai taip pat pamirštame pareigą reaguoti į tai, kas dedasi už mūsų namų sienų.

Tačiau visuomenė po truputį sąmoningėja.

„Vaiko teisių gynėjai pastebi, kad kasmet gaunamas apylygis arba vis didėjantis pranešimų kiekis atspindi didesnę visuomenės pastabumą vaikui, jo savijautai ir aplinkai bei norą padėti, jeigu tam tikri vaiko siunčiami ženklai kelia susirūpinimą. Taip pat didėjantis pasitvirtinusių pranešimų skaičius atliepia žmonių gebėjimą tikslingai pranešti apie pastebėtus galimus vaiko teisių pažeidimus, kuriuos pavyksta vis geriau atpažinti“, – sako Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Marijampolės ir Alytaus apskričių vaiko teisių apsaugos skyrių vedėja Renata Kruk.

Stebint visos šalies situaciją, jau kelerius metus vaiko teisių gynėjai sulaukia vis daugiau pranešimų dėl galimai pažeidžiamų vaiko teisių. Per 2023 m. devynių mėnesių laikotarpį buvo sulaukta daugiau nei 42 tūkst.

pranešimų dėl galimai pažeistų vaiko teisių – apie 20 proc. daugiau pranešimų nei tokiu pačiu laikotarpiu praėjusiais metais.

Visoje Marijampolės apskrityje šiemet gautų pranešimų skaičius taip pat išaugęs.

Analizuojant Marijampolės savivaldybės statistinius duomenis, skaičiuojama, kad per šių metų devynių mėnesių laikotarpį savivaldybėje buvo sulaukta 919 pranešimų dėl galimai pažeidžiamų vaiko teisių. Pernai tuo pačiu laikotarpiu buvo registruoti 958 pranešimai. Taigi, skaičius – apylygis.

Marijampolės ir Alytaus apskričių vaiko teisių apsaugos skyrių vedėja pastebi, kad Marijampolės savivaldybėje, kaip ir kitose šalies vietovėse, daugiausia pranešimų dėl galimų vaiko teisių pažeidimų sulaukiama iš policijos, gydymo ir ugdymo įstaigų bei vaiko gerovės srityje dirbančių specialistų, taip pat pastebimas pačių vaikų ir jų artimoje aplinkoje esančių žmonių aktyvumas.

Anot Renatos Kruk, kalbant apie Marijampolės vaiko teisių gynėjų gautų pranešimų pobūdį, didžiąją jų dalį sudaro nesmurtiniai vaiko teisių pažeidimai: „Dažniausiai pažeidžiamos vaiko teisės būna susijusios su sunkumais, kuriuos lemia tėvų turimos priklausomybių ligos, taip pat vaiko teisių gynėjams tenka reaguoti dėl vaiko poreikių neatliepančios namų aplinkos, dėmesio ir rūpesčio vaikui stokos bei tėvų tarpusavio nesutarimų, dėl kurių vaikai dažnai

Renata Kruk: „Daugiausiai Marijampolėje vaikai nukentia nuo fizinio smurto ir nepriežiūros“

patiria psichologinių, emocinių sunkumų. Pasitaiko atveju, kai tėvams tampa sudėtinga užtikrinti vaiko teisę į mokslą ar tinkamai pasirūpinti jo sveikatos priežiūra. Taip pat vaikai patiria ir įvairių formų smurtą, apie kurį, beje, vis dažniau vaiko teisių gynėjus informuoja ir patys nukentėjusieji. „Kalbant apie smurtą prieš vaikus, per devynis šių metų mėnesius Marijampolės savivaldybėje galima suskaičiuoti 183 smurto prieš vaikus atvejus – beveik 40 atvejų daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai.

„Pagal smurto formas matyti, jog daugiausiai Marijampolėje vaikai nukentia nuo fizinio smurto ir nepriežiūros. Taip pat svarbu akcentuoti, jog vaikai ne tik patys patiria

Tęsinys 6 psl.

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

Marijampolės savivaldybėje planuojamas vėjo elektrinių parkas

Marijampolės miesto pašonėje, Šiaurės rytinėje dalyje, planuojama statyti iki 35 vėjo elektrinių.

4 psl.

Adventas – laikas praverti savo širdies duris

Prisiminti advento prasmę kviečiame kartu su kalbintu Griškabūdžio parapijos klebonu, Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro vadovu, kunigu Vytautu Mazirsku.

5 psl.

Marijampolės politikų klausiamė:

Jūsų nuomone, kiek nepotizmo yra Marijampolės savivaldybės įstaigose?

6 psl.

Patašinės kaimo biblioteka – ryškiai šviečiantis kultūros židinys

Šiuo metu jau baigiami Patašinės bibliotekos remonto darbai ir atnaujinta biblioteka vėl atvers duris lankytojams: skaityti, susitikti, bendrauti, kurti tradicijas.

Tęsinys 4 psl.

Laiškininkų tinklo pertvarka švenčių marijampoliečiams nesugadins

Gintarė Sabaliauskienė

Lietuvos paštas dar rudenį paskelbė apie laiškinių tinklo pertvarką, atleidžiant apie 400, tai yra 13 proc., visų darbuotojų. Artėjant šventėms, kai pašto paslaugų poreikis rekordiškai išauga, gyventojai suserimo: „Ar dėl tokio drastiško darbuotojų sumažėjimo šventinės siuntos ir laiški atkeliaus laiku?“

Šventės į marijampoliečių namus neveluos – žada Lietuvos paštas. 20 šiuo metu Marijampolėje dirbančių laiškinių bent jau šiais metais pertvarka nepalies.

Lietuvos paštas

„Dėl įgyvendinamo pokyčio Lietuvos pašto laiškinių skaičius ir laiškinių aptarnaujamos apylinkės bus koreguojamos visoje šalyje. Apie pusę atleidžiamų laiškinių aptarnavo Vilniaus ir Kauno miestų pašto apylinkės. Su jais bus atsisveikinama iki gruodžio 31 d. Pertvarkos likusioje šalies dalyje esančiose pašto apylinkėse bus pradėtos įgyvendinti nuo kitų metų sausio 1 d. ir bus pabaigtos ateinančių metų pavasarį. Atsakyti, kiek pertvarka paveiks konkrečiai Marijampolėje dirbančių laiškinių, šiuo metu dar negalime“, – sako Lietuvos pašto komunikacijos projektų vadovas Lukas Zadarackas.

Tęsinys 4 psl.

Marijampolės savivaldybėje planuojamas vėjo elektrinių parkas

Marijampolės miesto pašonėje, Šiaurės rytinėje dalyje, planuojama statyti iki 35 vėjo elektrinių. Projektą įgyvendinus pilna apimtimi, jis kasmet generuos apie 2 mln. eurų papildomų lėšų savivaldybės biudžetui bei bendruomenėms, pigesnę ar nemokamą elektrą daliai gyventojų bei savivaldybės įstaigų, mokykloms, darželiams, o vystytojai atnaujins iki 15 km kelių infrastruktūros planuojamoje parko teritorijoje. Be to, sklypų ar sklypo dalių, esančių 350 metrų spindulio zonoje nuo vėjo elektrinės, savininkams bendrovė mokės po 100 eurų už hektarą kasmetines kompensacijas.

Šis parkas yra dalis nacionalinės vėjo energetikos plėtros strategijos, kuria siekiama didinti Lietuvos energetinį nepriklausomumą.

„Vėjo elektrinių plėtra visoje Lietuvoje vyksta aktyviai, Marijampolė nėra išimtis. Džiaugiamės, kad vystytojai pasirinko teritoriją greta Marijampolės miesto, su jais kalbamės ir aptarinėjame parko vystymo detales jau ne vieną mėnesį. Bendrovė demonstruoja atvirumą ir norą siekti kompromisų su bendruomene, esame detaliam aptarę visą projekto vystymo procesą, kurį akylai stebėsime tam, kad užtikrintume, jog procesas vyksta tvarkingai ir atitinka gyventojų lūkesčius.“

Vystytojai kelia daug pasitikėjimo, mat tai yra viena didžiausių vėjo energetikos bendrovių Baltijos šalyse, jie ketina statyti moderniausias vėjo malūnus rinkoje ir rūpinasi parko poveikiu aplinkai bei gyventojams. Gyventojus kviečiu būti atvirais, užduoti rūpimus klausimus ir remtis faktais, vertinant šią savivaldybės naujovę“, – komentuoja Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda.

Parkų vystymas yra griežtai reglamentuojamas ir prižiūrimas

Vėjo elektrinių parko vystymas yra detaliam suplanuotas procesas, kurio didžioji dalis yra orientuota į teritorijos tinkamumo, poveikio aplinkai ir gyventojams vertinimą. Vėjo energetikos plėtra ir parkų statymas yra griežtai kontroliuojamas atsakingų institucijų bei reglamentuotas įstatymais.

„Projekte tiriamė 48 potencialias vietas vėjo turbinoms, bet esame nusimatę pastatyti iki 35 elektrinių, plačiai išdėstytų 7000 hektarų teritorijoje, kuri Šiaurėje ribojasi su automagistrale Marijampolė-Kaunas, Pietuose – su keliu Marijampolė-Prienai, Rytuose – su Varnabūdės mišku, Vakaruose – su LEZ ir geležinkelio trasa. Tiriamė daugiau, nei planuojame statyti tam, kad galėtume rasti geriausias vietas, nedarant reikšmingo poveikio aplinkai, paukščiams bei tinkamas gyventojams. Projekte planuojame statyti moderniausias egzistuojančias vėjo elektrines, kas reiškia, kad jos gamina daugiau energijos, skleidžia mažiau garso ir visomis prasmėmis yra tobulesnės“, – komentuoja projek-

to vadovas Aidas Gelbūda, iš parką vystančios bendrovės „Evecon“, valdančios UAB „Naudingas vėjas“.

Vėjo malūnų parko vystymas skirstomas į kelis etapus: teritorijos nustatymą, sklypų tinkamumo nustatymą, poveikio aplinkai vertinimą bei prijungimą ir statybas.

„Noriu akcentuoti, kad visos preliminaros vėjo malūnų vietos yra atokiai nuo gyvenamųjų pastatų, šiuo metu esame sutarę dėl žemės nuomos vėjo malūnams su 90 proc. žemės savininkų toje teritorijoje. Netrukus, kaip reikalauja įstatymai, siūsime informavimo laiškus teritorijoje esančių žemių savininkams ir greitai pradėsime likusias poveikio aplinkai vertinimo procedūras, kurios gali trukti iki vienerių metų.“

Bendrovės UAB Evecon nuotrauka

Aidas Gelbūda

Tiesa, paukščių stebėjimas kaip poveikio aplinkai vertinimo dalis jau yra atliekamas nuo praėjusių metų sausio vidurio“, – pasakoja A. Gelbūda.

Daugiausiai dėmesio – poveikiui aplinkai ir gyventojams

Poveikio aplinkai tyrimo metu atsakingos institucijos vertina projekto poveikį orui, klimatui, dirvožemiui, žemės gelmėms, kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms, biologinei įvairovei, paveldui, materialinėms vertybėms, paukščiams ir šikšnosparniams bei visuomenės sveikatai. Tyrimo rezultatai turi būti suderinami su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo

departamentu, Kultūros paveldo departamentu bei Valstybine saugomų teritorijų tarnyba. Poveikio paukščiams tyrimą vykdo Lietuvos ornitologų draugija.

„Poveikio aplinkai vertinimo metu tiriama, ar teritorijoje yra saugomų paukščių rūšių, ar yra jautrių vėjo energetikos poveikiui paukščių, ar ten nėra potencialios paukščių veisimosi ar maitinimosi buveinės ir ar nevyksta intensyvi paukščių ar šikšnosparnių migracija. Greta poveikio paukščiams, modeliuojamas garso sklidimas ir šešėliavimas, įvertinama, ar garsas neperžengs esamų normų, o šešėlių nebus ilgiau nei 30 valandų per metus.“

Atlikus poveikio aplinkai tyrimą, gaunamas konkrečių vietų žemėlapis ir tuomet individualiai kalbama su gyventojais, kurių gyvenamosios paskirties pastatai yra 680 metrų spinduliu nuo planuojamos vėjo elektrinės“, – komentuoja A. Gelbūda.

2 mln. eurų kasmet į Marijampolės biudžetą, kompensacijos gyventojams ir atnaujinti keliai

Vėjo elektrinių operatoriai Lietuvoje įstatymu yra įpareigoti finansuoti vietos bendruomenių veiklą 5 km spinduliu nuo vėjo malūnų parko, tokią kaip darželių ir mokyklų renovacija, kelių tvarkymas, takelių tiesimas, apšvietimo bei kitos infrastruktūros gerinimas, bei sumokėti nekilnojamojo turto mokestį, kurį nustato savivaldybė. Greta to, vystant vėjo elektrinių parką bendrovė atnaujins apie 15 km kelių projekto teritorijoje. Svarbu ir tai, kad projektą įgyvendinus pilna apimtimi, pigesne elektra galės naudotis mokyklos, darželiai, ligoninės.

„Marijampolės savivaldybėje šie mokesčiai, jeigu projektas bus įvykdytas pilna planuojama apimtimi, kasmet sudarys apie 2 mln. eurų: 1 mln. eurų iš NT mokesčio į savivaldybės biudžetą ir 1 mln. eurų bendruomenės fondui. Tai yra biudžetas, už kurį galime nutiesti ne vieną kilometrą asfalto, statyti vandentiekio ir nuotekų tinklus, plėsti gatvių apšvietimo tinklą,

Marijampolės savivaldybės nuotrauka

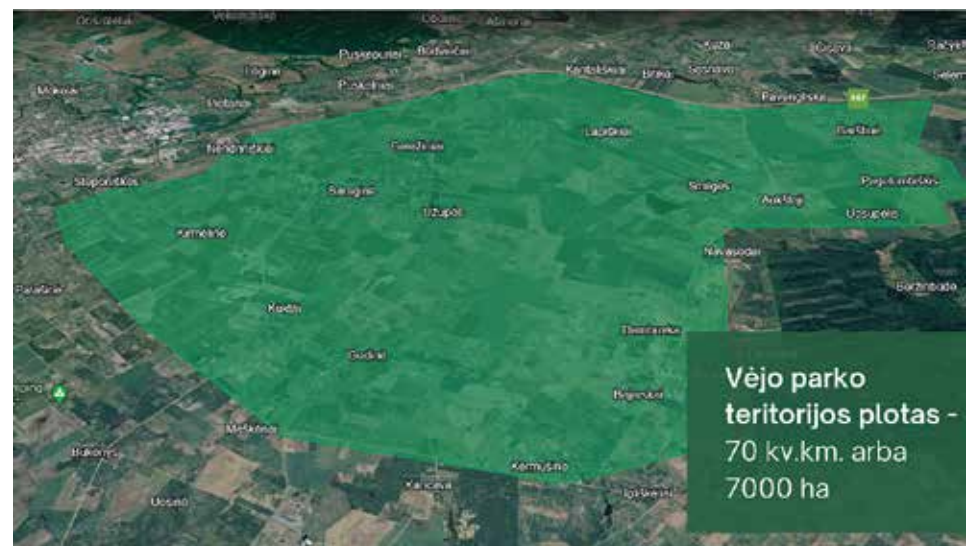
Meras Povilas Isoda

vaikų žaidimų ir rekreacines erdves bendruomenei. Svarbu akcentuoti, kad dalis parko planuojama statyti tokiose nedidelėse seniūnijose kaip Sasnavos seniūnija, tad bendruomenių fondo lėšų bus nukreipta ir ten, o teigiamas padidėjusio biudžeto poveikis tikrai bus juntamas gyventojams.

Negana to, projektą vystanti bendrovė Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigoms, Marijampolės ligoninei išipareigoja skirti 5 GWh, kas yra 5 mln. kWh, per metus elektros energijos lengvatinėmis sąlygomis – po 8 ct už kWh.

Itin svarbu ir tai, kad projektą vystanti įmonė atnaujins ir sutvarkys apie 15 km kelių parko teritorijoje: šiuo metu toje vietoje yra daug dirbamų žemių ir ten dirbantys ūkininkai žino, kad keliai, deja, ten nėra geriausios kokybės ir ši investicija stipriai pagerins darbo kokybę“, – komentuoja Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda.

Pasak projekto vadovo A. Gelbūdos, svarbu ir tai, kad visų sklypų ar sklypo dalių, esančių 350 metrų spindulio zonoje nuo vėjo elektrinės, savininkams (ir fiziniams asmenims, ir juridiniams asmenims

Vėjo parko teritorijos plotas - 70 kv.km. arba 7000 ha

bei žemės ūkio bendrovėms) bus mokama po 100 eurų už hektarą kasmetinės kompensacijos: „Šios kompensacijos bus periodiškai mokamos nuo vėjo elektrinės veikimo pradžios iki tol, kol numatyta elektrinė baigs savo darbą ir bus demontuota. Pabrėžiame, kad elektrinės stovės ant jau suderintų ir išnuomotų sklypų“.

Vystytojas su žmonėmis susisieks dėl kompensacijų nustatymo tiksliai elektrinių vietas, įvykdžius poveikio aplinkai vertinimą bei gavus jų statybų leidimus. Svarbu tai, kad tiek šioje zonoje, tiek kitose zonos, žemės ūkio veikla tęsis, kaip buvo, mat tai neriboja jokios ūkinės ar komercinės veiklos. Tad šių žemių savininkai bei ūkininkai išlo-

šia – tiek toliau dirbs arba nuomos savo dirbamą žemę, tiek gaus papildomas pajamas iš vėjo elektrinių.“

Svarbu ir tai, kad žmonės, kurių gyvenamosios paskirties sodybos stovės 680 m spinduliu, gaus apie 2000 kWh nemokamos elektros per metus, o sodybos, esančios 680 m-1000 m spinduliu, elektrą gaus lengvatinėmis sąlygomis – po 8 ct už kilovatvalandę, neįskaičiavus ESO perdavimo mokesčio.

Kodėl Lietuvos planuose – vėjo elektrinių plėtra?

Šiuo metu Vyriausybė savo planuose yra numačiusi, kad iki 2030 m. Lietuvoje bus įrengta 3600 MW galios vėjo jėgainių sausumoje: tris kartus daugiau, nei veikia šiandien.

Tokių parkų plėtra vyksta visoje Lietuvoje suprantant, kad turimą vėjo potencialą reikia išnaudoti elektros kainoms mažinti, nepriklausomumui didinti ir investicijoms į Lietuvą pritraukti.

„Kuo daugiau turėsime vėjo ir saulės elektrinių, tuo didesnė bus elektros pasiūla, kas reiškia, kad mažės elektros kaina. Negana to, kuo pigesnė bus elektra, tuo patrauklesni kaip valstybė ir kaip savivaldybė būsime investuotojams, kurie nori steigti gamybos įmones. Tai lems daugiau darbo vietų, didesnes žmonių pajamas ir laimingesnius žmones. Ir, turbūt, šandien svarbiausias argumentas vėjo energetikos plėtrai yra energetinis nepriklausomumas: jei galėsime

elektrą sau gamintis patys, būsime nepriklausomi nuo jokių kaimynų“, – komentuoja Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda.

Marijampolės savivaldybės merą papildė ir Aidas Gelbūda, bendrovės „Evecon“ projektų vadovas: „Lietuvoje turime labai daug vėjo, o su naujausių technologijų turbinomis galime jo „pagauti“ dar daugiau. Tai reiškia, kad elektros galėsime pasigaminti ne tik sau, bet ir pradėti ją eksportuoti. Tokia galimybė gali atsirasti jau per artimiausius trejus metus, jei bendra vėjo elektrinių galia pasieks 3915 MW, kam reikalinga pastatyti dar apie 650-750 turbinų visoje Lietuvoje. Elektros eksportas atvertų visiškai naujas galimybes Lietuvai“.

Daugiau informacijos apie vėjo elektrinių parką Marijampolėje galite rasti čia:
www.naudingasvejas.lt

Bendrovės UAB Evecon nuotrauka

Dažniausi klausimai apie vėjo elektrines

Nors „Eurobarometro“ duomenimis 91 proc. lietuvių tikisi didelių investicijų į atsinaujinančią energiją, vėjo energetika yra vis dar naujas dalykas šalyje. Natūralu, kad tokių parkų statybos kelia klausimų ir nerimo. Štai keli dažniausiai užduodami klausimai apie vėjo elektrines.

Kokį garsą skleidžia vėjo elektrinės?

Natūralu, kad vėjo jėgainės skleidžia ir mechaninio, ir aerodinaminio pobūdžio garsą, kurį sukelia oro sruvenimas sparnais arba sparnų sukimasis apie stiebą. Vis dėlto, svarbu suprasti tokio garso lygį. Vėjo jėgainės yra įrengiamos ne mažiau nei 300 m nuo gyvenamųjų pastatų (tik gavus rašytinį savininko sutikimą), o tokiu atstumu girdimas garsas labiausiai vėjuotą dieną siekia iki 40 dB ir atitinka šaldytuvo burzgimą. Pavyzdžiui, 10 m atstumu važiuojančio automobilio garso lygis yra apie 70 dB.

Ar vėjo elektrinės skleidžia žalingą infragarsą?

Infragarsas yra žmogui negirdimas garsas, kurio dažnis yra 1 Hz-20 Hz. Žmogaus ausis yra jautri garsui, kurio dažnis yra nuo 20 Hz iki 20 000 Hz. Svarbu suprasti, kad savijautos sutrikimų gali atsirasti tik tada, kai žmonių buvimo vietose infragarsas viršija 120 dB lygį. Tačiau tokio stiprumo infragarso vėjo jėgainės nesukelia.

Ar vėjo elektrinės meta labai daug šešėlių?

Saulėtomis dienomis vėjo turbinos menčių sukimasi lydi judantys šešėliai. Dėl to vėjo jėgainės projektuojamos taip, kad sudarytų kuo mažesnę diskomfortą aplink gyvenantiems žmonėms, augalams ir gyvūnams, o pats šešėliavimas yra momentinis ir įrodyta, kad neigiamos įtakos aplinkai nedaro. Be to, prieš statant vėjo elektrines yra vykdomas poveikio aplinkai vertinimas. Jo metu turbinų statymo zonos modeliuojamos taip, kad gyvenamiems namams suminis šešėliavimo laikas neviršytų 30 valandų per metus.

Ar mano turtas nuvertės dėl netoliese esančios vėjo turbinos?

Nekilnojamojo turto (NT) vertę lemia jo savybės (plotas, amžius, energetinė klasė ir kt.) ir ekonominė situacija konkrečiame regione. Ekspertų teigimu, kaimiškose vietovėse statomos vėjo jėgainės pritraukia šimtamilijonines investicijas, sukuria naujų darbo vietų, vystytojai teikia įvairią pagalbą bendruomenėms, į savivaldybės biudžetą moka NT mokesčius ir tai ne tik atgaivina regioną, bet ir padidina jo patrauklumą bei pakelia jame esančio NT vertę. Tai geriausiai įrodo skaičiai iš Lietuvos.

Pavyzdžiui, portale birzietis.lt publikuota NT eksperto analizė atskleidė, kad, pavyzdžiui, Šilutėje, kur vėjo elektrinių parkas buvo pradėtas eksploatuoti 2016 m., NT vertės augimas yra toks: vėjo elektrinių parko teritorijoje kainos išaugo 290 proc.; iki 5 km nutolusioje zonoje jos pakilo 196 proc., o 5-10 km nutolusioje zonoje – 374 proc. Šilalėje 2010 m. žemės kaina vėjo elektrinių parko teritorijoje viršijo kainas Lietuvoje 520 proc., o 2019 m. – 218 proc.

Kokį poveikį mano dirbamai žemei darys vėjo elektrinė?

Tyrimais įrodyta, kad dirbamoje žemėje stovinti vėjo jėgainė kuria naujas ir ūkininkų derliui. Besisukanti vėjo jėgainė, maišanti orą aplink, pavaršę gali apsaugoti ir nuo dirvos paviršiuje susidarančių šalūnų, o karštomis vasaros dienomis išmaišyti didžiulę kaitrą, susidarančią žemės paviršiuje.

Tai įrodo ir skirtingi atlikti tyrimai. Pavyzdžiui, Tengjiao Chen iš Ili-nojaus universiteto tyrime nagrinėjama, kaip vėjo jėgainės gali paveikti žemės ūkio derlių per mikroklimato poveikį. T.Chen tyrimo rezultatai nustatė, kad vėjo energijos plėtra turi reikšmingą teigiamą poveikį netoliese esančių pasėlių derliui – nurodoma, kad 50 MW galios vėjo parkas sojų pupelių ir kukurūzų derlių atitinkamai padidino 1,3% ir 2,4%. Taip pat tyrimo rezultatai rodo, kad dideli vėjo parkai 2,2–2,6% sumažino ekstremalios temperatūros dienų skaičių auginamų kultūrų vegetacijos metu (kai dienos oro temperatūra yra daugiau nei 30 °C), tad tokie mikroklimato pokyčiai buvo pagrindinis derliaus gausėjimo veiksnys.

Ar visoje Europoje vykdoma tokia vėjo energetikos plėtra kaip Lietuvoje?

Vėjo jėgainių tankis Lietuvoje, skaičiuojant įrengtų vėjo jėgainių galia, tenkančią vienam kvadratiniam kilometrui šalies teritorijos, siekia apie 15,7 kW kvadratiniam kilometrui.

Net įgyvendinus ambicingiausius vėjo energetikos plėtros projektus Lietuvoje optimistiškiausio scenarijaus atveju šis tankis nesiels 100 kW kvadratiniam kilometrui. Palyginimui, Vokietijoje 2022 metų pabaigoje vėjo elektrinių tankis siekė 162,5 kW kvadratiniam kilometrui, kai planuojama vėjo energetikos sausumoje tankį iki 2030 metų padidinti dvigubai – iki maždaug 320 kW/kvadratiniam kilometrui.

Adventas - laikas praverti savo širdies duris

Laura Anelauskaitė - Jakštienė

Atėjo žiema, o kartu su ja iškrito ir pirmas sniegas, apklodamas žemę baltų pūkų patalais, o į mūsų duris pasibeldė ypatingas, laukimo kupinas advento laikotarpis. Tačiau nuolat skubantis ir, rodos, vis tiek niekur nesusėjęs pasaulis neretai pamiršta, kad svarbiausia – ne gražiausia eglė namuose, ne kalnas dovanų po ja ir ne įmantriausiomis vaisėmis nuklotas stalas.

Šis Kalėdų laukimo laikotarpis visai ne apie tai. Prisiminti jo prasmę kviečiu kartu su kalbintu Griškabūdžio parapijos klebonu, Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro vadovu, kunigu Vytautu Mazirsku.

Kuo ypatingas ir svarbus advento laikotarpis?

Katalikų Bažnyčia advento laikotarpis – tai naujų liturginių metų pradžia. Pats žodis adventas, kilęs iš lotyniško žodžio „adventus“, reiškia atėjimą. Su pirmomis Kalėdomis ir kūdikėlio Jėzaus gimimu mes sulaukėme pirmojo Kristaus atėjimo, o pradėdama naujuosius liturginius metus, visa Bažnyčia susitelkia į antrąjį Kristaus atėjimą, t. y. į Jo sugrįžimą šios laiko tėkmės pabaigoje. Taigi, šias ateinančias savaites iki Kristaus gimimo iškilmių visa Bažnyčia gyvena šiuo gražiu laukimu.

Dažnai žmonėms advento laikotarpis asocijuojasi su liūdesiu, nes jo metu Bažnyčia tarsi paskatina nurimti, susitelkti, bet iš tiesų rimtis visai nereiškia liūdesio. Gavėnios laikotarpiu mes apmąstome Kristaus mirtį ir kančią ant kryžiaus; kokia apskritai kančios prasmė kiekvienam iš mūsų ir ką Kristaus kančia davė mums. Šiuo laikotarpiu labiau koncentruojamės į atgailą. Tačiau adventas, priešingai – džiugus laukimas ir pasiruošimas Kristaus gimimo iškilimams.

Ar labai pasikeitė advento paminėjimo tradicijos? Kaip

jis buvo minimas ankstesniais laikais ir kaip dabar?

Adventas yra ir Mergelės Marijos liturginis laikas. Senesniais laikais, o kai kur ir dabar, būdavo aukojamos vadinamosios Rarotų mišios Mergelės Marijos garbei. Paprastai jos prasidėdavo septynių žvakių šviesoje dar prieš išauštant. Septintoji žvakė simbolizuodavo Mergelę Mariją, kuri pagimdė Pasaulio šviesą – kūdikėlį Jėzų.

Dabar į katalikų namus po truputį ateina advento vainiko pytinimo tradicija. Pirmasis advento vainiką sugalvojo liuteronų kunigas, dirbęs su skurstančiais vaikais, dar XIX amžiuje. Jis padarė vainiką iš vežimo rato, pritvirtinęs prie jo dvidešimt keturias mažas žvakutes, kurios būdavo uždegamos kiekvieną advento dieną, o kiekvieną sekmadienį būdavo uždegama viena iš didelių baltų žvakių. Ši idėja paplito po visą pasaulį ir vainikas yra turbūt labiausiai žinomas advento simbolis. Tiesa, dabar advento vainiką puošia keturios žvakės, o kiekvienas, savo namus papuošiantis vainiku, suteikia jam vis kitokią, savitą prasmę.

Kaip pasiruošti ir, galbūt, ko svarbu kiekvienam iš mūsų nepamiršti šiuo laikotarpiu?

Kaip išsišluojame namus laukdami svečio, kaip perkame dovanas artimiesiems, norėdami parodyti jiems dėmesį ir meilę, tai taip pat reikėtų pasirūpinti ir savo vidine, dvasine švara ir pagalvoti apie Dievą – kaip savo širdį paruošti jo atėjimui.

Neprisiminsiu tikslios to menininko pavardės, bet mane patį labai palietė ir įstrigo viena mintis – „Šie-

Iš tikrųjų, rodos, kad su kiekvienu metais šventės, kurios būnant vaiku, atrodė magiškos ir stebuklingos, dabar ne vienam iš mūsų asocijuojasi su rūpesčiais, pareigomis ir vis nepakankamai išpildytomis *mamoms tėčio sesės brolio kolegos* ir kitomis rolėmis. Norisi palinkėti, kad šis advento laikotarpis taptų paskaita bent kartais nusimesti slegiančius pareigų ir rūpesčių rūbus ir susitikti su tuo tikruoju savimi, kuris po jais slepiasi, bei paklausti: kas tu? Kaip

Nemirų Šv. Dvasios parapijos nuotrauka

Kunigas Vytautas Mazirskas

met mes vietoj eglės į namus parsinešėme Kristų“.

Mane patį neretai įtraukia kasdieniniai rūpesčiai ir mintys: tai kaipgi praeis tos liturginės pamaldos, Bernelių mišios ir kiti dalykai. Todėl visiems norėčiau iš visos širdies palinkėti nepasimesti tame materialume. Ir, kaip Juozapą per sapną apsireiškęs angelas padaršino nebijoti parsivesti namo jau besilaukiančios Mergelės Marijos, taip ir aš norėčiau padaršinti nepabijoti parsivesti į namus Kristaus.

tu jautiesi? Kur tu keliami šitoj žemiškoj kelionėj? Tegul tai būna laikas padėkoti – už maistą, už minkštą pagalbę, ant kurios galime pailsinti galvas, už namus ir už brangius žmones. Kuo daugiau dėkosim už tai ką turim, tuo daugiau atsiras dalykų, už kuriuos jausimės dėkingi.

Svarbiausia – tegul tai būna laikas praverti savo širdies duris ir įsileisti ten šviesos bei gerumo, nes Dievas ir yra apie tai. Jis gyvena kiekviename iš mūsų ir pasireiškia per mus tikėjimu, viltimi ir meile.

Laiškininkų tinklo pertvarka švenčių marjampoliečiams nesugadins

Atkelta iš 1 psl.

Pertvarka motyvuojama itin mažėjančiu tradicinių pašto paslaugų poreikiu. Statistika rodo, kad per pastaruosius penkerius metus tradicinių pašto paslaugų apimtys visoje Lietuvoje sumažėjo kone perpus. Vien tik pirmąjį 2023 m. pusmetį, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai, siunčiamų laišku kiekiai susitraukė 36 proc.

Tuo pačiu yra matomas vis didesnis alternatyvių siuntimo kanalų, pirmiausiai per paštomatų tinklą, populiarėjimas tiek Lietuvoje, tiek kitose ES šalyse. Ryšių reguliavimo tarnybos duomenimis, trečiąjį 2023 m. ketvirtį 60 proc. visų siuntinių Lietuvoje buvo pristatyta per paštomatus.

O kad šventės į namus nepavėluotų, gyventojams, ketinantiems siųsti siuntas ar laiškus į užsienio šalis, tuo pasirūpinti reikėtų jau dabar.

„Puikiai suprantame, kad prieš Kalėdas greitas siuntų pristatymas yra dar svarbesnis, nei įprastai. Todėl, kalbant apie pašto tinklo keliaujančias siuntas į užsienį, primename, kad siuntos į tokias tolimas, bet populiarias siuntimo kryptis, kaip JAV ar Australija, užtrunka apie tris savaites. Tačiau artėjant šventėms, pristatymo terminai dar labiau išsitiesia, tad kalėdinėmis siuntomis derėtų pasirūpinti ilgai nedelsiant“, – akcentuoja Lukas Zadarackas.

Pašto tinklu keliaujančias siuntas į Šiaurės Ameriką, Australiją ar Naująją Zelandiją, norint kad jos gavėjus pasiektų iki Kalėdų, rekomenduojama išsiųsti iki paskutinių lapkričio dienų. Tuo tarpu siuntos į populiarias Europos šalis – Jungtinę Karalystę, Vokietiją, Italiją ar Skandinavijos valstybes – keliauja trumpiau. Todėl tam, kad būtumėte ramūs, jas patariama išsiųsti iki pirmųjų gruodžio dienų.

Siunčiant siuntas, ypač svarbu yra tinkamas adresavimas bei pašto kodo nurodymas. Svarbiausia – pateikti pilną gavėjo adresą bei jo telefono numerį – taip gavėjas bus greičiau informuotas apie atvykusią dovaną. O norint kalėdine dovana laiku pradžiuginti užsienyje gyvenančius artimus žmones, svarbu ne tik neatidėlioti jos išsiuntimo, bet ir nepamiršti keleto pakavimo taisyklių. Jų laikymasis yra viena iš garantijų, kad siunta gavėją pasieks nepažeista.

Lietuvos pašto atstovas atkreipia dėmesį, kad siuntimui ypatinai tinkamos yra gofruoto kartono dėžės arba tvirti popieriniai vokai. Siuntų jokia būdu nepatariama vynioti tik į ploną laikraštinių popierių, arba plastikinius maišelius – toks pakavimo būdas neapsaugo siuntų turinio. Tam, kad siuntoje esantys daiktai gavėją pasiektų geros būklės, net ir pažeidus pakuotės išorę, tuščios siuntos ertmės turi būti užpildytos buriu užpildu. Tam tinkamas smulkintas popierius arba kartonas, ar iš įvairių medžiagų pagamintos granulės.

Turint patikimai supakuotą siuntą, ją patogiai ir greitai galima palikti Lietuvos pašto skyriaus savitarnos zonoje. Prieš tai siuntėjui tereikia atsispausdinti siuntos lipduką čia esančiame spausdintuve ir jį užklijuoti ant pakuotės. Svarbiausia – neatidėlioti šių darbų paskutinėmis savaitėmis, nes šventės jau ne už kalnų.

POLITIKŲ TRIBŪNA

Marijampolės politikų klausiamo:

Jūsų nuomone, kiek nepotizmo yra Marijampolės savivaldybės įstaigose?

Gediminas Akelaitis Krikščionių sąjunga

Nepotizmas – tai giminaičių protegavimas parūpinant jiems aukštas ir pelningas pareigas. Įsigalėjęs ES struktūrose. Lietuvoje – centrinės valdžios, Seimo, Vyriausybės ministerijų kabinetuose.

Marijampolės savivaldybės administracijoje nėra nei pelningų, nei aukštų pareigų.

Nepotizmo tema laikas nuo laiko ištraukiama kaip neigiamas reiškinys ir naudojamas politikų, esančių opozicijoje. Pasikeitus politinei situacijai, buvę prieš nepotizmą elgiasi, kaip ir ankstesni, buvę valdžioje.

Man svarbiausia yra žmogaus, dirbančio jam pavestą darbą, pareigingumas, sąžiningumas, profesionalumas ir darbo rezultatai.

Įstatymuose yra visi svertai, kad būtų galima atsisakyti netinkamai, neprofesionaliai, kenkėjiškai dirbančių, blogus darbo rezultatus rodančių darbuotojų paslaugų, nepriklausomai nuo partinės, šeiminės, giminaičių užimamos padėties. Neigiamas visomis prasmėmis nepotizmo pavyzdys – Landsbergių dinastija.

Erika Naikelienė LVŽS

Jau 2018 metais Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) specialistų atlikta nepotizmo intensyvumo analizė parodė, kad Marijampolės savivaldybė patenka tarp tų savivaldybių, kuriose giminystės ryšiais susijusių darbuotojų skaičius didžiausias. Nepotizmas mūsų savivaldybėje vis

dar labai gajus. Nereikia niekur toli dairytis, nes nemažos dalies Marijampolės savivaldybės socialdemokratų partijos tarybos narių šeimos nariai, giminaičiai yra savivaldybės administracijos arba jos kontroliuojamų įmonių darbuotojai ir užima vadovaujančias pozicijas. Daugelis kompetentingų savo sričių žinovų jau seniai yra praradę tikėjimą, kad Marijampolės savivaldybėje skelbiami konkursai kokioms nors pareigoms užimti yra skaidrūs. Marijampoliečiai akivaizdžiai mato, kad konkursus sėkmingai laimi tik „savi“. Skaidrumo ir sąžiningumo principo Marijampolėje nebeliko.

Saulius Perlis LSDP

Valstybiniame sektoriuje dirbu nuo 2009 metų. Valstybės tarnyba Lietuvoje remiasi pagarbos žmogui ir valstybei, teisingumo, nesavanaudiškumo, padarumo, nešališkumo, atsakomybės, viešumo bei pavyzdingumo principais. Darbdavio pareiga – užtikrinti, kad šių principų laikytųsi ne tik jis pats, bet ir jo darbuotojai. Nuo 2009 metų iki dabar turėjau ne vieną tiesioginį vadovą, pačiam teko vadovauti kitiems. Manau, kad pats svarbiausias dalykas komandiniame darbe yra PASITIKĖJIMAS.

Natūralu, kad tiek valstybiniame, tiek ir privačiame sektoriuje tarpusavio PASITIKĖJIMĄ didina darbuotojo kompetencijos, ankstesnio darbo rezultatai, rekomendacijos ar tiesioginis kandidato pažinėjimas, kuris padeda tiksliau identifikuoti, ar kandidatas turi

reikalingas asmenines savybes ir gebėjimus tam tikrai specifinei pareigybei užimti.

Todėl nematau nieko blogo, jeigu būsimas darbuotojas ir darbdavys prieš tai buvo pažįstami, svarbu, kad jie būtų stipri komanda ir galėtų profesionaliai atlikti darbinės funkcijas.

Kęstas Spūdys Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“

Galima pasakyti labai trumpai – per daug.

Nerašyta taisyklė, kad socialdemokratų partijos tarybos nariai bei jų šeimos nariai yra patys sėkmingiausi visuose Marijampolės savivaldybės įstaigų konkursuose. Nenoriu nuvertinti visų tik dėl jų priklausomybės socialdemokratų partijai, nes yra ir tikrai gerai dirbančių.

Net patys socialdemokratai į aukščiausias savivaldybės įstaigų pareigas nesitiki sąžiningų konkursų ir neretai nusikeikia vertindami laimėtojus, kurie labiau atitinka „politiko draugo“ apibūdinimą nei kompetentingo vadovo. Gal ryškiausias pavyzdys – UAB „Sūduvos vandenys“, kur neseniai geras vadovas turėjo „užleisti vietą“ „geram draugui“.

Visi suprantame, kad nepotizmas yra labiau neigiamas reiškinys, kad jis užkerta kelią kompetencijų konkurencijai, demotyvuoja įstaigų darbuotojus ir galiausiai atsiliepia įstaigų rezultatams, bet iki kitų rinkimų vargu, ar galima tikėtis pokyčių kovoje su nepotizmu, ne-

bent vėl koks A. Tapinas ras laiko pažvelgti į šią problemą ir, kaip su „čekučiais“, įvertins, kiek mokesčių mokėtojų pinigų kainuoja politikų aplinkos „šiltos vietos“ ir tokių vadovų sprendimai...

Kęstutis Traškevičius TS-LKD

Marijampolės savivaldybėje nepotizmo apraiškos veši dešimtmečiais. Šioje srityje nėra jokių pokyčių dėl 23 metus tebesitęsiančios socialdemokratų vienvaldystės. Tiek savivaldybės administracija, tiek jai pavaldžios įmonės ir įstaigos jau seniai yra tapusios valdančiųjų socdemų giminių, draugų ir bendrapartiečių įdarbinimo forpostais, o jų vadovais su retomis išimtimis skiriami LSDP nario bilietą turintys ar ypatingą lojalumą merui demonstruojantys asmenys. Nedaug kas pasikeitė į vadovaujančias politines pozicijas atėjus jaunajai LSDP atstovų kartai, išskyrus tai, kad vyresnės kartos jų partiečius įvairiose gerai apmokamose vadovų pareigose keičia jaunesnio amžiaus žmonės, su dabartinio mero komanda susiję partiniais ir ypatingai artimais draugystės ryšiais. Kaip pavyzdį būtų galima nurodyti prieš metus įdarbintą dabartinį savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją ar šiais metais paskirtą UAB „Sūduvos vandenys“ direktorių, net neminint socialdemokratų ir jų artimųjų įdarbinimo mažiau pelningose pareigose atvejų. Taigi, nepotizmo Marijampolėje yra daug.

Veikti kartu prasminga ir gera

Rasa Kazlauskienė,
VŠĮ Vaikų žaidimų studija „Kodėlčius“

Bendradarbiaujant su Marijampolės socialinės pagalbos centru vykdėme projektą „Laikas kartu – vertybė duodanti gražą“. Projektas (Nr. KAs – 663 (5.69 E) vykdytas iš dalies Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis bei VŠĮ Vaikų žaidimų studijos „Kodėlčius“ lėšomis.

Vasaros metu pravedėme tris veiklas Paramos šeimai padalinio Liudvinavo seniūnijos krizių centre. Kadangi šiame centre gyvenono moterys, auginančios kūdikius ir mažus vaikus, tad savanoriškai pravedėme papildomą ugdymo(si) veiklą šių moterų 1-3 m. vaikučiams. Atskiroje veikloje mamas supažindinome su pojūčių lavinimo pratimų kompleksu, kuriuos galėtų atlikti su savo kūdikiais, taip padėdamos jiems vystytis ir augti.

Nuo rudens veiklą tęsėme Marijampolės socialinės pagalbos centro patalpose. Įvyko šeši susitikimai su dviem grupėm šio centro globojamų šeimų.

Visos minimos grupės turėjo tris skirtingas veiklas. Viena jų buvo linksmi, geros nuotaikos kupini žaidimų vakarai. Žaidėme emocinį raštingumą lavinančius, judriuosius, kūrybiškumą plėtojančius bei stalo žaidimus. Žaidimai – ne tik teigiamos emocijos, bet ir galimybė labiau pažinti vienas kitą. Žaidimų metu

dalyviai galėjo vieni kitiems užduoti klausimus, kuriuos dienos rutinoje retas užduoda savo šeimoms nariams.

Antrojo grupių susitikimo metu dalyviai galėjo pasinerti į gilesnį savo ir kitų šeimoms narių jausmų pažinimą. Net patyrinėti santykių vienas su kitu. Šiame užsiėmime buvo taikomi dailės terapijos metodai. Savo jausmus dalyviai tyrinėjo būdami dailės terapijos procese vienumoje bei santykyje su mama ar tėčiu, sese ar broliu.

Trečiasis susitikimas buvo skirtas kūrybai. Labai norėjosi dalyviams perduoti žinią, jog kiekvienas gali būti kūrėjas ir savo vaizduotės bei rankų darbo kūriniu gali papuošti savuosius namus ar pradžiuginti artimąjį, padovanodamas kūrinį.

Visose grupėse dalyviai nuoširdžiai įsitraukė į siūlomą veiklą ir

dalyvavo jose pagal asmenines galias. Buvo juntamas vienas kito palaikymas, drąsinimas.

Norėtusi, kad šių veiklų metu įgytas žinias bei mokėjimus šeimos panaudotų kasdieniame gyvenime, taip jį praturtindami prasmingu laiku bendrystėje su kitais šeimoms nariais. Kartais pakanka pasidrasinti save: „aš galiu“, imti ir daryti.

Nuoširdžiai dėkojame už bendradarbiavimą Marijampolės socialinės pagalbos centro direktorei Vilmai Ratkevičienei, Marijampolės socialinės pagalbos centro Pagalbos šeimoms tarnybos vadovei Irenai Senkutei bei centro socialinei darbuotojai Redai Žaliaduonienei už organizacinius darbus, kad kuo daugiau tikslinės grupės žmonių gautų galimybę patirti laiko kartu su savo vaikais prasmingumą.

Patašinės kaimo biblioteka – ryškiai šviečiantis kultūros židiny

Gintarė Sabaliauskienė

Kalbant apie židinius, įprasta vartoti žodį „rusena“. Tačiau mintyje turint Patašinės biblioteką, kaip kaimo kultūros židinį, šis žodis tikrai netinka. Nes biblioteka, kaip kultūros šviesulys, čia labai ryškiai šviečia.

Plačiai nuskambėjęs Marijampolės viešosios bibliotekos padalinių kaimuose uždarymas Patašinės bibliotekos nepalietė. Bibliotekininkė Ilona Jančaitienė, čia dirbanti jau daugiau nei tris dešimtmečius, sako – buvo šiek tiek neramu, tačiau ji pasitikėjusi žmonėmis. O pastarieji šiame kaime – aktyvūs skaitytojai ir bibliotekos lankytojai. Bibliotekininkė skaičiuoja turinti apie 300 skaitytojų per metus.

„Žmonės labai aktyvūs, labai palaikantys. Patašinės gyventojai mėgsta ateiti į biblioteką, nes čia jie tiesiog pailsi: paskaito, išgeria kavos, pabendrauja ir su manimi, ir tarpusavyje“, – pasakoja Ilona Jančaitienė.

Bibliotekoje jau keletą metų veikia suburtas skaitytojų klubas „Tarp knygų“, kurio veiklose šiuo metu dalyvauja 12 aktyvių bibliotekos skaitytojų. Klubo susitikimai vyksta kiekvieną mėnesį. Jų metu klubo narės pristato savo kūrybą, vyksta edukacijos, į svečius kviečiami kūrybiški žmonės.

Be klubo susitikimų, bibliotekoje gausu renginių ir visai bendruomenei. Ilona Jančaitienė sako, kad patys svarbiausi bibliotekos veiklos prioritetai – skatinti gyventojų kūrybiškumą ir bendruomeniškumą. Tiek vaikų, tiek suaugusių. Todėl didelis dėmesys skiriamas krašto kūrėjams: „Patašinėje turime dvi žinomas literates: Aukšę Šiugždinienę (Lavisą Spell) ir Ritą Volteraitienę, kurios yra išleidę jau ne vieną knygą. O šiemet Patašinės kūrėjų gretas papildė ir savo pirmąją poezijos knygelę išleidusi Laura Čiuteikienė.“

Patašinės biblioteka inicijavo visas šių kūrėjų knygų sutiktuves. Ir ne tik. Čia viena kitą keičia ir įvairiausios

parodos. Fotografė Rima Spūdienė savo nuotraukų parodas rengia kasmet nuo 2016 m. Tapybos, fotografijų, rankdarbių parodas Patašinės bibliotekoje yra surengę Jūratė Jaugelienė, Reda Stadalienė, Laima Mockevičienė, Aušra Žilinskienė, Ema Mickutė, Miglė Aurylaitė, Laura Čiuteikienė, Rima Jeskevičienė, Dovydas Stralkus.

Skatinant neįgaliųjų kūrybiškumą, bibliotekoje kasmet savo kūrybinių darbų parodas surengia Jurgita Spūdytė, Birutė Siginevičiūtė.

Prasmingas ir bendradarbiavimas su Marijampolės Caritas atstovais – neįgaliųjų bendruomenės, vienijančios žmones su protine negalia, „Dievo mažutėliai“ nariais.

Bibliotekininkė džiaugiasi, kad visi renginiai sulaukia didžiulio gyventojų susidomėjimo. Į juos gausiai renkasi ne tik vietiniai, žmonės atvažiuoja ir iš Marijampolės. Kartais renginiams prireikia net didesnių patalpų. Tuomet į pagalbą visada ateina Patašinės universalus daugiafunkcis centras, vadovaujamas Zitės Kiršienės, kuri niekada neatsisako padėti.

Taip pat biblioteka didelį dėmesį skiria kraštotyrai. „Mūsų misija – garsinti Patašinės kaimą, rinkti ir saugoti jo istoriją. Todėl, subūrus krašto istorijos žinovus, buvo pa-

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Bibliotekai vadovaujanti marijampolietė Ilona Jančaitienė: „Patašinės biblioteka man – antri namai“

rengti du albumai: „Patašinės kaimo istorija nuotraukose“ 1 d. ir „Patašinės šv. Kryžiaus bažnyčia. Istorija nuotraukose“.

Ilona Jančaitienė dirbti į Patašinės biblioteką važinėja iš Marijampolės ir džiaugiasi, kad šiame kaime žmonės labai nori kultūros. Nepaisant amžiaus, visi nori plėsti akiratį, patirti, išmokti naujų dalykų. „Todėl ir dirbti čia gera. Norisi kuo daugiau duoti žmonėms, kurie per tiek metų man jau tapę kaip šeima“, – sako Ilona Jančaitienė.

Jau baigiami Patašinės bibliotekos remonto darbai ir atnaujinta biblioteka vėl atvers duris lankytojams: skaityti, susitikti, bendrauti, kurti tradicijas.

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Jaukus klubo „Tarp knygų“ susitikimas

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Bibliotekos renginiai pritraukia būrius žmonių

Marijampolės savivaldybėje smurto prieš vaikus daugėja, pranešimų apie teisių pažeidimus – taip pat

Atkelta iš 1 psl.

tiesioginį smurtą, bet ir tampa jo liudininkais, kai auga aplinkoje, kurioje vyrauja smurtiniai santykiai“, – teigia Renata Kruk.

Galvę informacijos apie galimą vaiko teisių pažeidimą, vaiko teisių gynėjai vyksta į šeimą, vertina aplinkybes, bendrauja su vaiku, išklauso jo nuomonę, o esant būtinybei – perkelia vaiką į saugią aplinką, atlieka vaiko situacijos vertinimą. Šiais metais Marijampolės savivaldybėje laikinai užtikrinti saugią aplinką teko 156 vaikams.

Vaiko teisių apsaugos specialistė pabrėžia, kad vaiko perkėlimas į saugią aplinką taikomas tik kaip kraštutinė priemonė, kai jau būna išnaudotos

visos kitos galimybės. Pirmiausiai ieškoma galimybių vaikui nustatyti laikinąją priežiūrą – tėvams išlaikant visas teises, paskiriamas vaiką laikinai prižiūriantis žmogus, kurį nurodo tėvai ir kuris galėtų jiems padėti tinkamai pasirūpinti vaiku bei užtikrinti jam saugią aplinką. Jeigu tokio, laikinai galinčio padėti, žmogaus tėvai negali nurodyti, tuomet abiem tėvams ar vienam iš jų, kartu su vaiku, siūloma apsigyventi socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje, kurioje laikinoji priežiūra gali būti taikoma iki 12 mėn. Tačiau tais atvejais, kuomet nėra galimybių nustatyti laikinąją priežiūrą arba vaiko atstovai pagal įstatymą su tuo nesutinka, arba teikiamos pagalbos metu tėvai

nekeičia savo elgesio ir išlieka rizikos veiksniai, gali būti priimamas sprendimas kreiptis į teismą dėl leidimo paimti vaiką iš jo atstovų ir nustatyti laikinąją globą. Šiais metais Marijampolės savivaldybėje buvo nustatyta 11 laikinųjų globų.

Vaiko teisių gynėjai primena, jog dažnai aplinkinių pastabumas ir jautrumas sunkumų patiriančioms šeimoms bei sąmoningumas pranešti vaiko teisių gynėjams dėl būtinybės reaguoti į galimus vaiko teisių pažeidimus gali padėti suteikti savalaikę pagalbą ir išvengti skaudžių situacijų. Tad kiekvienas pranešimas, kurį gauna vaiko teisių gynėjai, yra reikšmingas, nes suteikia ne tik galimybę įvertinti situaciją ir, jei reikalinga,

suteikti šeimai pagalbą, bet kartu leidžia išvengti ir dar vieną pozityvią tendenciją – žmonių nepakantumas galimiems vaiko teisių pažeidimams didėja bei vis daugiau vaikų gali jaustis saugesni, augdami empatiškoje ir pilietiškoje visuomenėje.

Kilus klausimams, vaiko teisių gynėjai kviečia žmones pasikonsultuoti skambinant nemokamu tel. 8 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje.

Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiam vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant bendruoju pagalbos numeriu 112.

mmm.lt

Miesto
Laikraštis

Skelbimas nuo 4 eur.

Internetinis portalas

Straipsnio talpinimas 49 eur.

Marijampolės televizija

Reklamos filmavimas ir montavimas
1 valanda 100 eur.

Reportažas laidoje MMM verslai, Šventės be streso nuo 200 eur.

Reklama TOP laiku nuo 80 iki 480 eur.

Reklama ne TOP laiku nuo 50 iki 420 eur.

Sveikinimų koncertas ~~40-50 eur.~~ 20-25 eur.

Sveikinimų koncertas

Užsakyti sveikinimą galite:
Užsukę į Marijampolės TV biurą (Gedimino g. 11)
Paskambinę telefonu: +370 (699) 40110
Arba el. paštu biuras@marijampoles.tv

NUOLAIDA
-50%

20 eur.
Be nuotraukos

25 eur.
Su nuotrauka

PAGALBA SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMIESIEMS

JUNGTINĖS
PAJĖGOS

ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) INSTITUCINĖS SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGOS
+370 640 80066
@globo@jf.lt

DIENOS SOCIALINĖS GLOBOS/ PAGALBOS ASMENS NAMUOSE PASLAUGOS
+370 681 11147
@globanamuose@jf.lt

INTENSYVI KRIZIŲ ĮVEIKIMO PAGALBA ŠEIMAI
+370 667 99001
@pagalba@jf.lt

Gruodžio 08-14 dienomis

Didžiojoje salėje:

„Kentervilio pilies vaiduokius“
8, 9, 11, 13 d. 15 val.
10 d. 13 val.

„Noras“
Dubliuota lietuviškai.
9 d. 13 val.

„Vonka“
Dubliuota lietuviškai.
10 d. 15 val.

„Napoleonas“
8-11, 13 d. 17.15 val.
12, 14 d. 17.45 val.

„Padėkos diena“
8-11, 13 d. 20 val.
12, 14 d. 20.30 val.

„Tyli naktis“
8, 9 d. 22 val.

Mažojoje salėje:

„Kalėdos Batsiuvių gatvėje“
8, 11-14 d. 15.15 val.
9, 10 d. 13.15; 15.15 val.

„Sielų aukcionas.
Neįtikėtina Auroros Mardiganian istorija“
8-14 d. 17.30 val.

„Ingeborga Bachmann.
Kelionė į dykumą“
8-10, 12, 14 d. 19.15 val.

„Tyli naktis“
11, 13 d. 19.15 val.

„Laikiniai jūsy“
8, 9 d. 21.30 val.

Inter Dekoras

Interjero detalės:

- klasikinės užuolaidos
- romanelės
- austrijietės
- širmos
- lovatiesės
- pagalvės

MARIJAMPOLĖ
Vytauto g. 14

VILKAVIŠKIS
J. Basanavičiaus a. 4-1

lijanac@gmail.com

VYTAUTO ŠOKIŲ KLUBAS

Sasnavos g. 70, Marijampolė

Kiekvieną šeštadienį

17 val.

kam 30 m. ir daugiau

- Biuro prekės
- Mokyklinės prekės
- Dailės prekės

GEDIMINO G. 9, MARIJAMPOLĖ

+370 624 53097

PREKYBA.BIUROSPEKTRAS@GMAIL.COM

NT BROKERĖ INGA CIESIŪNĖ

VISOS NEKILNOJAMOJO TURTO PASLAUGOS SUVALKIJOJE

+37061489376

DIRBU TAM KAD BŪSTAS TARNAUTŲ JUMS

HOLKAS
Lango ir durų centras

+370 670 83032 info@holkas.lt www.holkas.lt

K 1 O
9 D 8
A 7 S

Gedimino g. 28A,
Marijampolė

(8-659) 50426

info@xkodas.lt

www.xkodas.com

Beraktės išmanios spynos

Elektroninės spynos

- VERSLUI
- NAMAMS
- NUOMAI

Gardžios dovanų idėjos Kalėdoms!
www.jorus.lt
Nuolaidos kodas MMM20

Šlepetija

MARIJAMPOLĖ, GEDIMINO G. 2

rankų darbo šlepetės visiems

išsiskiriančios savo kokybe

unikalus dizainais

mmm.lt

Marijampolės regiono žinios, naujienos ir aktualus turinys kiekvienam patogiausia forma

UAB „Miškų darbai“
BRANGIAI PERKA MIŠKUS VISOJE LIETUVOJE

Tel.: 8 665 86 012,
8 687 49 953

PROGRAMA

2023-12-11 - 2023-12-17

PIRMADIENIS 2023-12-11

07:30 Marijampolės savaitė k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės savaitė k.
10:10 Be spalvų: depresija k.
10:40 Pasiruošk šventėms su MMM k.
11:10 Marijampolės savaitė k.
11:40 Noriu daugiau k.
12:10 Skaitmeninė karta k.
12:25 Žalias sprendimas k.
12:40 Išpažintis su Marija k.
13:00 Žuvys kalba k.
13:40 Marijampolės savaitė k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 Be spalvų: depresija k.
15:30 Pasiruošk šventėms su

MMM k.

16:00 Skaitmeninė karta
16:15 Žalias sprendimas
16:30 Išpažintis su Marija
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Menas būti sveikam k.
19:30 Įjunkim šviesą
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Tvari Lietuva
21:50 Duok leteną
22:20 Išradėjų biuras
22:30 Marijampolės TV žinios k.

ANTRADIENIS 2023-12-12

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 Menas būti sveikam k.
10:40 Įjunkim šviesą k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.

11:40 Iš esmės k.
12:30 Tvari Lietuva k.
13:00 Duok leteną k.
13:30 Išradėjų biuras k.
13:40 Marijampolės TV žinios k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 Menas būti sveikam k.
15:30 Įjunkim šviesą k.
16:00 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Suprasti Rusiją
19:30 Gyvenimo ritmu
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Nesuklaidinti
22:00 Pasirinkę Lietuvą
22:30 Marijampolės TV žinios k.

TREČIADIENIS 2023-12-13

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.

09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 Suprasti Rusiją k.
10:40 Gyvenimo ritmu k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Nesuklaidinti k.
13:10 Pasirinkę Lietuvą k.
13:40 Marijampolės TV žinios k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 Suprasti Rusiją k.
15:30 Gyvenimo ritmu k.
16:00 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Finansų akademija k.
19:30 Atraskime Sūduvą k.
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Ekonomika šiandien
21:50 Sveikatos laikas
22:40 Marijampolės TV žinios k.

KETVIRTADIENIS 2023-12-14

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 Finansų akademija k.
10:40 Atraskime Sūduvą k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Ekonomika šiandien k.
13:00 Sveikatos laikas k.
13:50 Marijampolės TV žinios k.
14:20 Delfi diena k.
15:10 Finansų akademija k.
15:40 Atraskime Sūduvą k.
16:10 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 MMM klubas - Sūduvos verslai
19:30 Verslios mamos
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Tarp keturių sienų
21:50 Tėvystė praktiškai
22:30 Marijampolės TV žinios k.

PENKTADIENIS 2023-12-15

07:30 Marijampolės k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
10:40 Verslios mamos k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Tarp keturių sienų k.
13:00 Tėvystė praktiškai k.
13:40 Marijampolės TV žinios k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 MMM klubas - Sūduvos verslai k.

15:30 Verslios mamos k.
16:00 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Be spalvų: depresija
19:30 Pasiruošk šventėms su MMM
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Noriu daugiau
21:00 Skaitmeninė karta
21:15 Žalias sprendimas
21:30 Išpažintis su Marija
21:50 Žuvys kalba
22:30 Marijampolės TV žinios k.

ŠEŠTADIENIS 2023-12-16

08:00 Savaitgalis su muzika
09:30 Marijampolės TV žinios k.
10:00 Menas būti sveikam k.
10:30 Įjunkim šviesą k.
11:00 Suprasti Rusiją k.
11:30 Sveikatos IQ
11:40 Duok leteną k.
12:10 Nesuklaidinti k.
12:40 Tėvystė praktiškai k.
13:20 Išradėjų biuras k.
13:30 Sveikatos laikas k.
14:20 Atraskime Sūduvą k.
14:50 Socialiniai skauduliai k.
15:50 Pasirinkę Lietuvą k.
16:20 Marijampolės savaitė
16:50 Sveikinimų koncertas
17:20 Menas būti sveikam k.
17:50 Įjunkim šviesą k.
18:20 Suprasti Rusiją k.
18:50 Pasiruošk šventėms su MMM k.
19:20 Savaitgalis su muzika
22:00 Programos pabaiga

SEKMADIENIS 2023-12-17

08:00 Savaitgalis su muzika
10:30 Šv. Mišių tiesioginė transliacija iš Marijampolės Šv. Jono Pauliaus II parapijos
11:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
12:00 Verslios mamos k.
12:30 Atraskime Sūduvą k.
13:00 Be spalvų: depresija k.
13:30 Pasiruošk šventėms su MMM k.
14:00 Geroji naujiena k.
14:30 Marijampolės savaitė
15:00 Sveikinimų koncertas k.
15:30 Finansų akademija
16:00 Atviros širdies fondas
16:30 Galim kartu
17:00 Tėvystė praktiškai k.
17:40 Socialiniai skauduliai k.
18:25 Kaip padėti sau
19:00 Finansų akademija k.
19:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
20:00 Savaitgalis su muzika
22:00 Programos pabaiga

Spręskite kryžiažodį ir laimėkite prizas!

Išspręskite kryžiažodį ir siųskite atsakymus el. paštu redakcija@mmm.lt arba įmeskite į redakcijos pašto dėžutę, esančią adresu Gedimino g. 11, Marijampolė. Siųsdami atsakymus, nepamirškite nurodyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio.

Burtų keliu išrinksiame vieną nugalėtoją, kuriam atiteks Miesto laikraščio redakcijos prizas – knyga.

Atsakymų laukiame iki 2023 m. gruodžio 19 d.

... stoti (smarkiai ginti, užsistoti)	Mokslškai nagrinės	Gaminų kiekis (kiek ko iš ko išeina)	Vandens kiekis, nutekantis per tam tikrą laiką	Kilo aukštyn Kaulės snukis, šnipas		6			
Miestelis Kretingos r., garsus naktos terminalu					Kava „Lofbergs“ ...				Aukso kasėjas
Sviesus ratilas aplink šventų galvą	Jungtū, sieju								
Kokia sėkla, ... ir derius	Centrinė Londono dalis	Italų astronomas, filosofas ir fizikas							
Mažylis, Karlonas ir freken ...	Savanau-džių žmonių grupė				Tu pats savo elgesiu ... pavyzdį	Prancūzų mados dizaineris Ivas Sen ...			Jėzų iš-davęs ... Iskarijotas
		Mirtinių š. vis-žalis krūmas			Sav...pio santykiai	„Laisvės sala“ Kari-bų jūroje			
Kūriniai, turintys didelę išlieka-mąją vertę						Amazonės kairysis intakas			Rupūžė
Mobiliojo telefono ... kortelė									
					Valstybė Šiaurės Afrikoje				
Sala Kanarų salyne – ... Kanarja	Islamo virtuvės patiekalas								Gajanos kodas
					Burokėlių sunka (liaudiškai)				

Sudarė Danutė Šulcaitė

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Praėjusio kryžiažodžio atsakymai:

Vertikalieji: Emocionali. Ramasis. Java. Masalas. Rodmuo. Mos. Neris. Fotelis. Pi. Vatas. El. Utėlė. Tirs. Asveja. Mikli. Alaso. Stos.

Horizontalieji: Biografija. Dotnuva. Tel. Lvēja. Ceremonialas. Estė. Naujamiestis. Salos. IKT. Ivas. Perlo. SAS. Pilsis.

Pažymėtuose langeliuose: Galvijai.

NEMOKAMA „Miesto laikraštis“ (ISSN 1822-5667) leidžia Viešojo įstaiga Marijampolės televizija

(įm. kodas 151455022, vienintelis dalininkas Viešojo įstaiga „Atviros visuomenės forumas“).

Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Kitas numeris – 2023 m. gruodžio 21 d.

Redakcijos adresas: Gedimino g. 11, Marijampolė

Tel. +37066969190, el.p. redakcija@mmm.lt

Redaktorė Daiva Balčiūnė

Dizainerė-maketuotoja Jūratė Ruzienė

Tiražas 6020 egz.

Spausdino „Polska Press Sp.z.o.o.“

Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už skelbimų ir mokamų straipsnių turinį redakcija neatsako.

Perspauddinti ar kitaip naudoti bet kokį laikraščio turinį galima tik gavus išankstinį redakcijos sutikimą.

Praėjusio kryžiažodžio konkurso nugalėtoja burtų keliu išrinkta **Lina Žemaitė**.

Sveikiname!

Jai atitenka redakcijos prizas – knyga.

Su nugalėtoja susisieksime asmeniškai.